

Устойчив растеж

Природните ресурси са в основата на функционирането на икономиката като тяхното наличие и начините, по които се усвояват, предопределят качеството на човешкия живот. Суровини, като горивата, минералите и металите, но също и храната, почвата, водата, въздуха, биомасата и екосистемите са ограничени. Интензивната употреба на световните ресурси оказва натиск върху планетата и заплашва сигурността на доставките.

Осигуряването на дългосрочен икономически растеж зависи до голяма степен от въвеждането на устойчиви модели на производство и потребление, които са съобразени с капацитета и възможностите за възстановяване на екосистемите и не причиняват деградация на околната среда.

Устойчивият растеж е един от приоритетите на стратегията „Европа 2020“, в която се подчертава необходимостта от преход към зелена, нисковъглеродна, ресурсно-ефективна икономика. Иновациите са от съществено значение за успешното отделяне на растеж от използване на природен капитал. Те са ключът към създаване на възможност устойчивия и интелигентен растеж да вървят ръка за ръка.

„Зеленият“ растеж е в основата на иновационните стратегии за интелигентна специализация. Еко-иновациите са от решаващо значение за справяне с предизвикателствата, свързани с недостига на ресурси, замърсяването на въздуха, водата и почвата или водната ефективност. Намалването на използваните входящи материали, отпадъците и изпускането на вредни вещества по веригата на стойността, както и насърчаването на повторната употреба, рециклирането и заместването на ресурси, ограничават негативното въздействие върху околната среда, създават възможности за растеж и работни места и същевременно повишават конкурентоспособността на икономиката.

За преминаване към екологосъобразна икономика с ниски емисии на въглероден двуокис ще са необходими значителни иновации — от малки единични промени до мащабни технологични постижения. За тази цел, трябва да се осигури адекватен набор от стимули, позволяващ на частния сектор да инвестира повече в научни изследвания и иновации, насочени към постигане на по-висока ефективност на ресурсите и опазване на околната среда. От една страна, насърчаването на търсенето на продукти и услуги с високи екологични характеристики ще стимулира екологосъобразните иновации чрез изграждането на пазари. Но същевременно са необходими и ясни рамкови условия за повишаване увереността на инвеститорите, които осъществяват екологосъобразни инвестиции, считани за по-рискови и с по-дълъг срок на възвръщаемост.

Въвеждането на екоинновации и екотехнологии, изграждането и модернизацията на екологичната инфраструктура, насърчаването на екологосъобразни икономически дейности и създаването на пазари на екологична продукция допринася за рационално използване на ресурси и енергия и за повишаване на производителността на икономическите отрасли. По този начин се създава предпоставка за завоюването на нови пазарни позиции в рамките на вътрешния, Единния европейски пазар и световните пазари.

„Зеленият“ икономически модел е основополагащ за ограничаване на зависимостта на енергийната система от вноса на изкопаеми горива, както и намаляване на въглеродните емисии, причиняващи изменението на климата, посредством повишаване на енергийната ефективност и производството на енергия от възобновяеми енергийни източници. Спестяването и ефективно използване на енергия и природни ресурси намалява себестойността на произвежданата продукция и води до по-ниски цени, с което се намаляват разходите на домакинствата и се повишава покупателна способност на потребителите.

Основно предизвикателство пред политиката за насърчаването на екологично чистите и ресурсно ефективни производства е формирането на обществено съзнание и култура по въпросите на околната среда, посредством информационни кампании и екологично образование. По този начин се въвеждат устойчиви модели на поведение, насочени към опазване на природата, спестяване на енергия и водни ресурси, използване на ВЕИ, рециклиране на отпадъци и др. Генерира се „зелено“ търсене на екологосъобразни продукти и

услуги, което е стимул за бизнеса да инвестира в тяхното производство. Необходимо е такава търсене да бъде подкрепено със създаване на условия за пазарна равнопоставеност на екологичните продукти и услуги и техните еквиваленти, в чиято себестойност не са включени вредните въздействия върху околната среда – за целта трябва да се осигурят конкурентни цени и качество на тези продукти и услуги, посредством ефективна данъчна и таксова политика, както и целеви субсидии.

Възможности за развитие на екоиноваците

На равнище ЕС основните политически насоки за развитието на екоиноваците са заложи в приетия през 2011 г. План за действие за екоиновации (ПДЕИ), който е част от стратегията „Европа 2020“. ПДЕИ следва да бъде разглеждан като продължение на Плана за действие в областта на екологични технологии за периода 2004 -2011 г.

ПДЕИ включва целеви дейности едновременно за търсенето и предлагането на екоиновации, за научните изследвания и промишлеността и за политическите и финансови инструменти. Съгласно Плана, Европейската комисия планира да осигури основните стимули за навлизането на екоиноваците на пазара чрез:

1. Използване на политиката и законодателството в областта на околната среда като стимул за насърчаване на екоиноваците
2. Подкрепа за демонстрационни проекти и партньорство за навлизането на обещаващи, интелигентни и амбициозни работещи технологии на пазара, които до момента не са получили широко внедряване
3. Разработване на нови стандарти за насърчаване на екоиноваците
4. Привличане на финансиране и спомагателни услуги в подкрепа на МСП
5. Насърчаване на международното сътрудничество
6. Подкрепа за разработването на нови умения и осигуряване на работни места и на свързаните с това програми за обучение, в отговор на нуждите на пазара на труда
7. Насърчаване на екоиноваците чрез европейските партньорства за иновации, предвидени в инициативата „Съюз за иновации“
- 8.

В рамките на тези мерки Европейската комисия планира: да създаде Европейска мрежа на финансисти и инвеститори в екоиновации; да подпомага европейските предприятия с дейност в областта на екоиноваците да получат по-добър достъп до световните пазари; да разработи инициативи за повишаване на доверието в новите екологични технологии и екоиновационни решения, навлизащи в ЕС и на световния пазар, на основата на резултатите от пробна доброволна пилотна програма „Проверка на екологични технологии: подпомагане на екоиноваците за достигане до пазара“.

Предвижда се включването на екоиноваците в оперативните програми на страните-членки за инструментите на кохезионната политика за 2014—2020 г.

Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ (2014—2020 г.) ще засили ролята на екоиноваците и ще осигури адекватно финансиране за изпълнението на този план за действие след 2013 г.

За първи път с „Хоризонт 2020“ цялото финансиране от ЕС на научноизследователската дейност и иновациите бива обединено в една-единствена програма. Тя е повече от всякога съсредоточена върху превръщането на пробивите в областта на науката в иновационни продукти и услуги, които осигуряват възможности за бизнес и променят положително живота на хората.

„Хоризонт 2020“ ще насочва средствата по три ключови направления:

Високи постижения в научната област. Този приоритет ще доведе до по-нататъшно повишаване на нивото на европейската научна база и ще осигури постоянен поток от научни

изследвания на световно равнище, гарантиращи дългосрочната конкурентоспособност на Европа.

Водещи позиции в промишлеността. Този приоритет ще има за цел превръщането на Европа в по-привлекателно място за инвестиции и иновации (включително екоинновации) чрез насърчаване на дейности, при които предприятията имат думата в определянето на програмата.

Справяне с обществените предизвикателства. Този приоритет е насочен към важните проблеми в шест области: здравеопазване, демографски промени и качество на живот; продоволствена сигурност, устойчиво земеделие, морски изследвания и биоикономика; сигурна, чиста и ефективна енергия; интелигентен, екологосъобразен и интегриран транспорт; действия във връзка с изменението на климата, ефективно използване на ресурси и суровини; и приобщаващи, иновативни и сигурни общества.

Като основни приоритетни насоки в политиката за насърчаването на екоинновациите на национално равнище могат да се посочат:

- Създаване на иновационна среда, стимулираща сътрудничеството между бизнеса, от една страна, и сектора на научните изследвания, от друга – по този начин ще се създадат предпоставки за ускоряване на технологичния трансфер, адекватно финансиране на научно-изследователската дейност, в т.ч. и от частния сектор и развитието на самата наука. За целта следва да се подпомага изграждането на технологични паркове, които да се занимават с високотехнологични разработки за ефективно използване на ресурсите и бизнес инкубатори, които да предоставят услуги за развитие на „зелени“ производства (в момента финансови средства за създаване на такива структури се отпускат от Оперативна програма „Конкурентоспособност“)
- Стимулиране на пазарно ориентирани и практически приложими научни изследвания в предприятията, насочени към въвеждане на нови екологосъобразни технологии и продукти (Национален иновационен фонд, Фонд за научни изследвания)
- Подкрепа за създаването на предприятия, базирани на иновативни идеи (Национален иновационен фонд)
- Прилагане на финансови инструменти за насърчаване и гарантиране на високо рисковите инвестиции в разработването и въвеждането на пазара на иновационни екологосъобразни продукти и услуги (JEREMIE)
- Въздействие върху пазарите посредством икономически инструменти за интернализиране на външните разходи (свързани с опазването на околната среда) в стойността на стоките и услугите на принципа „замърсителят плаща“ – по този начин ще се създадат пазарни предимства при въвеждането на иновационни продукти с високи екологични характеристики спрямо техните еквиваленти
- Насърчаване на „зелените“ обществени поръчки и „зелените“ работни места
- Информирание на бизнеса по отношение на икономическите ползи от въвеждането на екоинновациите, свързани с по-рационалното използване на ресурсите, енергийната ефективност, повторното използване на отпадъците и материалите и др.

Възможности за развитие на „зелен“ бизнес в България

Природното богатство на България и разнообразните физикогеографски условия създават възможности за развитие на „зелен“ бизнес, който е основа за постигането на социално-икономическо развитие чрез устойчив и интелигентен растеж:

- Производство на екологично чиста земеделска продукция.
- Развитие на устойчиви форми на туризъм (културен, еко-, балнео/спа, и др.)
- Екологосъобразно производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. България притежава значителни горски ресурси и развито селскостопанско производство – източници, както на твърда биомаса, така и на суровина за производство на биогаз и

течни горива. Неизползвани на този етап са потенциалът на биомасата от растителни и животински субстанции (растителни отпадъци, животински тор и др.), биогазът от битови отпадъци и утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води, геотермалната енергия.

- Производство на второ поколение биогорива на база преработката на отпадъчна биомаса. Същите имат значителни екологични и икономически преимущества пред биогоривата първо поколение, произвеждани от енергийни земеделски култури – рапица, царевица, слънчоглед и др., а именно: не изискват земеделски земи и значителни водни ресурси, не представляват заплаха за биологичното разнообразие и състоянието на почвите, не влияят негативно на пазарите на зърнени храни и др.
- Възпроизводство на горите, което обхваща дейностите по създаването на нови гори, провеждане на отгледни, санитарни и възобновителни сечи.
- Устойчиво използване на рибните ресурси – намаляване риболовният натиск върху естествените популации на водните организми и компенсиране на изчерпаните морски ресурси като същевременно се повишава качеството на продукцията и технологичното ниво, прилагат се добри производствени практики, системи за мониторинг на качеството, санитарни и хигиенни мерки.
- Повишаване на енергийната ефективност като се прилагат широк кръг от дейности:
 - енергийно паспортизиране
 - обследване за енергийна ефективност на сгради и промишлени системи с цел да се установи нивото на потребление на енергия, да се определят възможности за намаляването му и да се препоръчат мерки за повишаване на енергийната ефективност
 - сертифициране на сгради с цел удостоверяване актуалното състояние на потреблението на енергия в сградите, енергийните характеристики и съответствието им със скалата на класовете на енергопотребление посочена в Закона за енергийната ефективност
 - проверка за енергийна ефективност на водогрейни котли и климатични инсталации в сгради
 - управление по енергийната ефективност в сгради и промишлени системи – енергиен мениджмънт
- Управление на специфични отпадъчни потоци - рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъци от селското стопанство (овощарство, цветарство и градинарство), отпадъци от преработване на дървесина и от производството на плоскости и мебели, утайки от пречистване на отпадъчни води, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, биоразградими отпадъци и много други.

Стимулиране на устойчиви модели на производство и потребление чрез въвеждане на екоиновации и екотехнологии

Въвеждането на устойчиви модели на производство и потребление предполага развитието на нисковъглеродна и ресурсноефективна икономика, посредством въвеждане на екоиновации и екотехнологии.

За стимулирането на устойчиви модели на производство и потребление могат да се прилагат различни мерки:

- Пазарно-ориентирани инструменти – диференцирано данъчно облагане в зависимост от екологичните характеристики на продуктите (като база могат да се използват различни стандарти – екомаркировки, EMAS, ISO 14001, енергийно етикетирание в зависимост от класовете за енергийна ефективност, Energy star, EBPO стандартите за пътните превозни средства и др.); екологични такси – на принципа „замърсителят плаща“, типичен пример

е продуктовата такса по чл. 59 от Закона за управление на отпадъците; търговия с разрешителни - Европейска схема за търговия с емисии на парникови газове, механизмите „Съвместно изпълнение“ и „Зелени инвестиции“, механизъм за търговия с „Бели сертификати“ за енергийна ефективност (все още не се прилага в България) – чрез тези схеми се постигат определени цели за намаляване на емисии на парникови газове и енергийни спестявания по икономически ефективен начин; целеви субсидии за екологични проекти под формата на безвъзмездна помощ, безлихвени и нисколихвени заеми; ограничаване на субсидирането на вредни за околната среда дейности – при пълно отчитане на социалните и икономическите ефекти от подобни решения; „зелени“ обществени поръчки – в съответствие с директивите за обществените поръчки – Директива 2004/18/СЕ и Директива 2004/17/СЕ, в чл. 30 от Закона за обществените поръчки се предвижда възможността за провеждане на екологосъобразни обществени поръчки.

- Интегриране на политиката по околна среда в секторните политики посредством: комплексни разрешителни, оценка на въздействието върху околната среда, екологична оценка, оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на зоните по НАТУРА 2000, предотвратяване и отстраняване на екологични щети, съгласуване на проекти за проучване, добив и преработка на подземни богатства; съгласуване на проекти за консервация и ликвидация на миннодобивни обекти; съгласуване на проекти за рекултивация на нарушени терени и др.
- Доброволни схеми на ЕС за подобряване на резултатите в опазване на околната среда – схема за управление по околна среда и одитиране – ЕМАС и схема за екомаркировка. Ползите от участие на предприятията в тези схеми са свързани преди всичко с подобряване привлекателността им за инвеститорите, повишаване на конкурентоспособността на база по-ниска себестойност на продукцията, поради намалено използване на енергия и природни ресурси, намаляване на застрахователната тежест, възможност за изпълнение на „зелени“ обществени поръчки и др.
- Насърчаване на екологичните иновации – тъй като развитието на иновациите изисква значителни средства, целесъобразно е създаването на технологични платформи (инкубатори) за съвместни инициативи в областта на разработването и въвеждането на иновативни екологични технологии, които да дадат възможност за обединяване на усилията на всички заинтересовани страни.

ОП „Околна среда 2014 – 2020г.“

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ е насочена предимно към изпълнение на приоритета за устойчив растеж на стратегия „Европа 2020“ и по – специално на следните елементи от определението за устойчив растеж:

- изграждане на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, в която ресурсите се използват по ефикасен и устойчив начин;
- опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие;
- възползване от водещата позиция на Европа в разработването на нови екологични технологии и производствени методи.

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ е насочена към постигане на приоритетите „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж“ и „Иновации и инвестиции за интелигентен растеж“ на Споразумението за партньорство.

Отчитайки следните изводи на ПДЕИ до 2020 г.:

- нуждата от „ускоряване на напредъка при екоиновациите, така че да се увеличи производителността на ресурсите, тяхното ефективно използване и конкурентоспособността, както и в услуга на околната среда“;

- намерението на ЕК за включване на цели за екоиновациите, при преразглеждането на политиката за водите, нормите и емисиите за качество на съществуващите цели за превенция, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и депониране (както се предвижда в Пътната карта за ресурсна ефективност към водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“);
- нуждата от осигуряването на финансиране от публичния сектор за ускореното внедряване на екоиновации в частния сектор, особено в МСП,

както и основните елементи на Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на водите, ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще подпомогне на пилотен принцип за развитието на екоиновациите в страната.

Насърчаване на иновативни технологии, насочени към подобряване опазването на околната среда и ресурсната ефективност

• В ОБЛАСТТА НА ВОДИТЕ:

Налице са значителни предизвикателства по отношение на качеството и количеството на водите. Съществува риск за голяма част от водите да не се постигне добро състояние, с произтичащите от това неблагоприятни ефекти върху общественото здраве, биологичното разнообразие и възпрепятстване предоставянето на екосистемните услуги. Недостига на вода и засушаването вече засяга отделни райони, а наводненията причиняват големи икономически загуби, а понякога и смъртни случаи. Значителни инвестиции са необходими, за да се изгради, експлоатира, поддържа и адаптира водната инфраструктура. В много райони са необходими допълнителни действия за осигуряване на основни нужди като водоснабдяване и канализация. Тези предизвикателства се очаква да се увеличат поради изменението на климата, социално-икономическото развитие и нарастване потреблението на вода. Това налага разработването на иновативни решения за справяне с предизвикателствата във водния сектор и прилагането на политика в подкрепа на развитието на иновационните технологии и бизнес модели, както и за облекчаване на разпространението и прилагането на тези технологии.

Насърчаването на развитието на иновативни решения, за справяне с предизвикателствата на водния сектор и подпомагане на тяхното налагане на пазара ще донесе значителни икономически възможности. Новаторството трябва да доведе или до нови продукти или услуги, или за подобряване на съществуващите начини за управление на водните ресурси на по-ниска цена или на същата цена, но с по-високо качество.

Иновациите във водния сектор могат да се осъществят чрез взаимодействието между всички свързани с темата заинтересованите страни – държава, МСП, изследователска общност, местни власти, индустрии.

В края на 2012 г. след анализ на предизвикателствата, затрудненията и възможностите, беше приет общоевропейски Стратегически план за иновации във водния сектор, с който бяха определени приоритетните области, в които е необходимо да се търсят иновативни решения. Интелигентните технологии не са определени като отделен приоритет, но те трябва да бъдат разглеждани, като ключов фактор във всички приоритети.

В рамките на тази група дейности за следващия програмен период се предвижда да се подпомагат екоиновации, в областта на водите, които водят до намаляване на негативното влияние върху водите, увеличаване на устойчивостта към натиска върху водната околна среда или постигане на по-ефективно и отговорно използване на водните ресурси.

Приоритети в областта на управление на водите и ключови теми по всеки от приоритетите

I. ПОВТОРНА УПОТРЕБА НА ВОДА И РЕЦИКЛИРАНЕ (особено в райони с недостиг на вода и засушаване)

1. Иновативни решения и/или възможности, произвеждащи и тествачи рециклирана/регенерирана вода за промишлено и селскостопанско ползване, с отчитане на екосистемите и с участието на различни заинтересовани страни.

2. Иновативно обособяване и пилотни проекти за извличане на технологии в индустриалните зони за създаване на ресурси от отпадъци и повторно използвана вода.

II. ПРЕЧИСТВАНЕ НА ВОДИ И ОТПАДЪЧНИ ВОДИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ

1. Иновативни концепции за (алтернативно) водоснабдяване, третиране на отпадъчни води и възстановяване на ресурсите.

2. Методи за контрол на източниците на нововъзникващи замърсители и патогени в системите за пречистване на отпадъчни води и разходно-ефективни технологии на място, отстраняващи доколкото е възможно замърсяването при източника.

3. Систематичен подход за избягване на загубите на вода, енергия и ресурси в промишленото производство и инфраструктурата за води и за пречистване на отпадъчни води.

III. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ И ЗАСУШАВАНЕ

1. Иновативни средства/инструменти за превенция и защита от екстремни събития, включително сензорни технологии и мониторингови мрежи, системи за прогнозиране и ранно-предупреждение в градски, селски, крайречни и крайбрежни територии за подпомагане на политиката, планиране на земеползването и управлението на риска.

IV. СИСТЕМИ ПОДКРЕПЯЩИ РЕШЕНИЯТА И МОНИТОРИНГ

1. Интелигентни системи за управление на водите с потенциал за експорт, основани на платформи за данни от различни източници, включително мониторинг на количеството и качеството, управление на данните и моделиране. Платформите би трябвало да включват източници на данни от водния цикъл и източници на данни от други свързани области.

В ОБЛАСТТА НА ОТПАДЪЦИТЕ:

Съвременните икономически условия и политиките на ЕС налагат необходимостта от все по-висока ресурсна и икономическа ефективност в производството на продукти и управлението на отпадъци. В областта на отпадъци са налице редица предизвикателства по отношение на подобряване разделното събиране и рециклиране, процесите по управление на рециклирането и оползотворяването на редица потоци отпадъци, както и информираността и мотивацията на населението. От една страна вниманието трябва да бъде обърнато към заместването на конвенционалните - изчерпаеми ресурси с нови технологични решения или използването на рециклирани суровини, а от друга – да бъдат стимулирани повторната и алтернативната употреба. Съвременните технологии предоставят разнообразни възможности в проектирането на продуктите и във влагането на отпадъците като суровини в непознати до момента алтернативни приложения и производства.

В рамките на тази група дейности за следващия програмен период се предвижда да се подпомагат екоинновации, които с оглед намаляване на негативното влияние върху околната среда от отпадъците, водят до разработване на иновативни решения и технологии за намаляване на количеството на отпадъците чрез (1) предотвратяване образуването на отпадъци; (2) създаване на реална възможност за повторна употреба на продуктите или за

удължаването на техния жизнен цикъл; (3) създаване на нови рециклируеми материали и/или подобряване на качествата и приложението на съществуващи такива.

Приоритети в областта на управление на отпадъците и ключови теми по всеки от приоритетите

I. НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНИ ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПРОЦЕСИ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.

Насърчаването на екологосъобразни производствени процеси ще доведе до намаляване използването на първични суровини, внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали.

1. Иновативни технологични решения към използване на съвременни полимерни материали с цел намаляване използването на продукти на петролна основа.
2. Внедряване на интелигентни системи за администриране и подпомагане на пазара на рециклируеми суровини в България.
3. Разработване и внедряване на съвременни полимерни материали-заместители в производството на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.
4. Иновативни решения, насочени към удължаване жизнения цикъл на продуктите, намаляване използването на суровини и генерирането на отпадъци в производството и услугите.
5. Въвеждане на алтернативни производства, използващи отпадъците като суровина.
6. Подходи и иновационни технологични решения за безотпадни технологии в производството.
7. Подходи и иновационни решения за намаляване на генерирането на биоотпадъци в производствените процеси и в потреблението.

II. ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ ПО СЪБИРАНЕ И РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ.

Използването на нови информационни технологии за подобряване на разделното събиране от населението е предпоставка за повишаване на мотивацията и технологична основа за изчисляване на база генерирано количество.

1. Въвеждане на високо технологични информационни и комуникационни системи за отчитане на събраните количества отпадъци от населението.
2. Подходи за въвеждане на персонализирано отчитане и измерване на генерираните и събрани количества отпадъци като иновативни технологични предпоставки за изчисляване на такси за битови отпадъци на база на генерирани количества.
3. Пилотни проекти за персонализиране и отчитане на разделно събраните отпадъци от населението.
4. Въвеждане на технологични инфраструктурни решения за оптимизиране на процесите по събиране на отпадъци.

III. ПОДОБРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЦЕСИТЕ ПО СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА ОТПАДЪЦИ.

Приоритетът е насочен към бизнеса и отделните фирми, които извършват дейности с отпадъци.

1. Иновационни технологични решения за оптимизиране на процесите по събиране и транспортиране с цел намаляване на разходите по обслужване на системите.

2. Въвеждане на високо технологични сепариращи инсталации за отпадъци с цел постигане на по-високо качество на отделените за рециклиране суровини.
3. Иновационни подходи за стимулирането и/или рециклирането, в т.ч. влагането като суровина в алтернативни съвременни производства на следните приоритетни потоци отпадъци:
 - a. Отпадъци от опаковки, в т.ч. такива, за които към момента не са налице възможности за рециклиране
 - b. Строителни отпадъци
 - c. Отпадъци с опасни свойства, в т.ч. опаковки
4. Пилотни проекти за въвеждане на информационни системи за рециклиращата индустрия с цел подпомагане на пазарните отношения и стимулиране използването на суровини от вътрешния пазар.
5. Иновационни решения и подходи по отношение на изгарянето с оползотворяване на енергия на отпадъци.

IV. ПОЧИСТВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ВЪВ ВОДНИ БАСЕЙНИ.

1. Иновационни подходи и решения за почистване на замърсявания от водни басейни.
2. Внедряване на технологични решения за почистване на водните басейни.
3. Въвеждане на иновационни решения за превенция на замърсяването.

• В ОБЛАСТТА НА КЛИМАТА:

Тенденциите в изменението на климата в България са в посока повишение на температурите на въздуха, редуциране на количествата валежи и увеличаване честотата на екстремните метеорологични явления. Преодоляването на предизвикателствата от изменението на климата е свързано с иновационни подходи, които водят до опазване на околната среда, внедряване на нови продукти, процеси и технологии за подобряване на производството, нисковъглеродните инвестиции, които облекчават последиците от емисиите от парникови газове.

Политиката на България в областта на изменението на климата има два основни аспекта - ограничаване чрез намаляване на емисиите на парникови газове от различните видове производства и дейности и адаптация към вече настъпилите или неизбежни изменения. В разработения „Трети национален план за действие по изменение на климата“ за периода 2013-2020 г. са предвидени конкретни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове във всички сектори.

Приоритетните мерки за ограничаване изменението на климата са:

I. СЕКТОР „ЕНЕРГЕТИКА“

1. По-чисто производство на електрическа енергия от съществуващите въглищни централи;
 - a. Повишаване ефективността на производството в съществуващи въглищни централи
 - b. Пилотни проекти с чисти въглищни технологии
 - c. Геоложки проучвания за хранилища на емисии на CO₂
2. Развитие на нисковъглеродни мрежи за пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ.

а. Енергийна ефективност при транспортиране на енергия и въвеждане на „умни“ мрежи и съоръжения за съхранение на енергия

II. СЕКТОР „БИТ И УСЛУГИ“

1. Повишаване ефективността на преобразуване на първичен енергиен носител

а. Подмяна на старото неефективно оборудване за производство на енергия с ново

2. Насърчаване децентрализираното производство на енергия, в това число енергия от ВЕИ

а. Разработване и поетапно изпълнение на национална програма „1000 слънчеви покрива“

III. СЕКТОР „ПРОМИШЛЕННОСТ“

1. Повишаване на енергийната ефективност в индустрията

а. Мерки, свързани с използването на отпадната топлина

2. Използване на алтернативни горива

а. Използване на биомаса в горивните уредби на инсталациите

IV. СЕКТОР „СЕЛСКО СТОПАНСТВО“

1. Подобряване на управлението на оборски тор

а. Подобряване на съхранението и прилагането на оборски тор

б. Въвеждане на нисковъглеродни практики за преработка на оборски тор, напр. компостиране, преработка в биогаз в анаеробни условия

с. Създаване на ресурсен център за нисковъглеродни практики за преработка на оборски тор

V. СЕКТОР „ТРАНСПОРТ“

1. Намаляване на емисиите от транспорта

а. Въвеждане на интелигентни транспортни системи по републиканската пътна мрежа и в градска среда

б. Увеличаване дела на биогоривата

с. Развитие и стимулиране ползването на „хибриден“ и електрически автомобилен транспорт

2. Намаляване потреблението на горива